Pod maskou reality: žiaci natočili film o tom, o čom sa na chodbách len šepká

Podvádzanie, súperenie a tlak na výkon. Témy, ktoré poznajú všetci, no málokto o nich otvorene hovorí. Študenti námestovského gymnázia ich preniesli na filmové plátno a v aule spustili debatu, ktorá sa v školských laviciach vedie len zriedka.

Zhasnutá aula, na plátne známe chodby, trieda, bufet. Žiaci v hľadisku v prvých minútach spoznávajú svoju školu, no čoskoro zistia, že za jej každodennou fasádou sa odohráva príbeh, ktorý im nie je cudzí. Film Pod maskou reality, ktorý natočili žiaci Gymnázia Antona Bernoláka v Námestove pod vedením Adama Sestrenka, má na prvý pohľad jednoduchú ambíciu: ukázať, kam môže viesť nezdravé súperenie medzi spolužiakmi.

Dvojitá identita a cena úspechu

V centre príbehu stoja dve postavy s dvojitou identitou: Samo alias Carlo a Tomáš alias Tony. Ich rivalita, prípravy na testy, tajné dohody a vzájomné naťahovanie sa postupne naberajú na obrátkach. Divák sleduje, ako ich správanie zasahuje do okolia, a vidí aj to, že ich konanie má dôsledky, ktoré sa nedajú schovať za masku. Do deja vstupuje aj Natália, ktorá do školského prostredia prináša nový impulz.

Kamera sa pritom nepohybuje po vymyslených kulisách. Film vznikol priamo v priestoroch školy, na prestávkach, v triedach, na chodbách aj v bufete, a práve preto pôsobí tak blízko. Diváci v ňom hľadali známe miesta a, ako to už býva, aj známe situácie.

Nápad, ktorý vzišiel zo školy

Projekt vznikol z iniciatívy nášho žiaka Adama Sestrenka v spolupráci so školským parlamentom. Dôvod bol praktický. V škole podľa autorov chýbala spoločná aktivita, ktorá by prepojila žiakov naprieč triedami a otvorila témy, o ktorých sa bežne mlčí: tlak na výkon, súťaživosť a hranice férovosti. Film sa mal stať práve takým priestorom.

Realizáciu umožnil grant Žilinského samosprávneho kraja z programu Podaj mi ruku vo výške 700 eur. Škola z vlastných zdrojov projekt dofinancovala. Za peniaze sa nakúpilo technické vybavenie: svetlá so softboxom a stojanom, boom tyč na zvuk a fotoaparát, na ktorý sa film natáčal. Vďaka tomu mohli žiaci pracovať s vybavením, aké bežne k dispozícii nemajú.

Žiaci pred kamerou aj za ňou

Najväčšou hodnotou projektu bolo, že film nevznikol len pre žiakov, ale vďaka nim. Zapojili sa do hereckej časti, techniky, produkcie aj postprodukcie a každý sa mohol venovať tomu, čo ho baví a v čom je dobrý. Získali skúsenosti, ktoré bežná školská výučba neponúka: od práce s kamerou a svetlom cez strih až po organizáciu natáčania, ktorá si vyžaduje dlhodobú spoluprácu aj so žiakmi z rôznych tried.

Po filme prišla debata

Premietanie filmu v aule školy absolvovali žiaci prvého až tretieho ročníka gymnázia, spolu okolo 450 divákov. Nasledovala krátka prednáška školského psychológa, ktorá filmový príbeh preniesla

do reálneho života a otvorila diskusiu o tom, kde sa zdravá motivácia mení na nezdravé súperenie a prečo je tlak na výkon takou citlivou témou.

Cieľom filmu nebolo len zabaviť spolužiakov. Stal sa východiskom k diskusii o férovosti, poctivosti a vzťahoch medzi spolužiakmi, o ktorých sa v škole hovorí menej, než by si zaslúžili.

Čo ďalej

Technika zostáva škole a poslúži aj pri ďalších ročníkoch projektu. Autori plánujú každý rok spracovať inú tému, ktorá je pre žiakov aktuálna, napríklad školský stres, prácu s emóciami a zvládanie konfliktov, životné rozhodnutia a hodnoty či zodpovednosť a dôsledky. Hotový film môže zároveň slúžiť ako podklad pre ďalšie preventívne a edukačné aktivity.

Projekt Pod maskou reality ukázal, že mladí ľudia vedia o svojom svete hovoriť pravdivo, ak im škola dá priestor a nástroje. Niekedy stačí jedna kamera, aby sa rozhovor, na ktorý všetci čakali, konečne začal.

Projekt je finančne podporený z grantového programu Žilinského samosprávneho kraja.